

Fastställd av utbildningsanordnaren Sveriges Veterinärförbund 2024-12-10, med stöd av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:25) om specialistkompetens för veterinärer, saknr C 25.

UTBILDNINGSPLAN

för specialistkompetens i veterinär folkhälsa

Utbildningen

Veterinär som genomgår specialistutbildning benämns aspirant

Utbildningsanordnaren - examinations- och styrkommitté

Sveriges Veterinärförbund (SVF) är utbildningsanordnare. Förbundet har utsett en examinations- och styrkommitté (ESK) för specialistutbildningen i veterinär folkhälsa. ESK-veterinär folkhälsa ansvarar, för SVF:s räkning, för granskning och godkännande av veterinärens handlingar samt kontroll och prövning av att veterinären i specialistutbildningsprogrammet genomfört hela utbildningen och uppfyller utbildningsmålen.

Ämnet

Veterinär folkhälsovetenskap innebär summan av alla bidrag till människors fysiska, mentala och sociala välbefinnande genom förståelse och tillämpning av veterinärmedicin.

Utbildningens mål

En specialist i veterinär folkhälsa har goda kunskaper i populationsmedicin och livsmedelssäkerhet och förmåga att tillämpa dem för att skydda och främja människors hälsa.

Efter genomgången specialistutbildning ska veterinären (enligt de för veterinär folkhälsa övergripande specifika kunskapsmålen i Bilaga 7 till SJVFS 2021:25):

1. Kunna fungera som kvalificerad utbildare och rådgivare inom specialistområdet.
2. Ha ett etiskt och professionellt förhållningssätt.
3. Kunna planera, leda och genomföra utredningsarbete inom specialistområdet.
4. Kunna tolka och kritiskt granska vetenskapliga fakta samt samla in, bearbeta och redovisa data på ett vetenskapligt sätt.
5. På ett tydligt och strukturerat sätt i tal och skrift kunna kommunicera relevant information till kollegor, djurägare, allmänhet, företag och myndigheter.
6. Ha goda kunskaper om livsmedelsberedskap
7. Ha ingående kunskaper om epidemiologi och riskanalys samt god förmåga till riskbedömning, riskhantering och riskkommunikation avseende djurpopulationer och livsmedelskedjan.

8. Ha ingående kunskaper om djurvälstånd, smittskydd, hygien och förebyggande veterinärt folkhälsoarbete.
9. Ha goda kunskaper om och kunna tillämpa gällande lagstiftning samt ha goda kunskaper om relevanta nationella och internationella myndigheter och organisationer.
10. Ha ingående kunskaper om livsmedelsburna sjukdomar, smittsamma djursjukdomar, särskilt zoonoser, veterinärmedicinska preparat och resistensproblematik, andra ämnen som kan spridas via livsmedel och miljö samt livsmedlens funktion som spridningsväg.
11. Ha goda kunskaper om att förebygga och kontrollera djursjukdomar på populationsnivå, samt god insikt i djurhållning, djurvälstånd och djurskydd, speciellt vid sjukdomsbekämpning och animalieproduktion inklusive transport och slakt.
12. Ha goda kunskaper om livsmedlens produktion och mikrobiologi, med tonvikt på animaliska livsmedel, samt om metoder för att förebygga och kontrollera spridning av sjukdomsframkallande ämnen genom livsmedel, inklusive offentlig kontroll.
13. Ha goda kunskaper om hur djurhållning, livsmedelsproduktion och veterinär verksamhet påverkar vatten och miljö samt hur vatten och miljö påverkar djurhållning, livsmedelsproduktion och veterinär verksamhet.
14. Ha goda kunskaper om djurhållningens betydelse för fattigdomsbekämpning och samspelet mellan djurhälsa, livsmedelstrygghet och människors hälsa i låginkomstländer, samt internationell smittspridning.

Målen utvecklas och specificeras i denna utbildningsplans ***Bilaga 1, Specificerade kunskapsmål.***

Utbildningens områden och målbeskrivning

Utbildningens nio huvudområden är de ämnesområden under vilka kurser och andra delmoment klassificeras. ***Områdena beskrivs närmare i Bilaga 1*** under rubriken ***Områdesbeskrivning Veterinär folkhälsa - kunskaper och färdigheter.*** Där framgår vilka av de specifika utbildningsmålen 3–14 (se ovan) som respektive område huvudsakligen handlar om

A. Generella verktyg

- 1) Epidemiologi och riskanalys
- 2) Smittskydd och hygien
- 3) Författningskunskap

B. Specifika faror och sjukdomar

- 4) Mikrobiologiska faror
- 5) Kemiska och fysikaliska faror

C. Tillämpningsområden

- 6) Djur
- 7) Livsmedel
- 8) Vatten och miljö
- 9) Global utveckling

Aspiranten ska fördjupa sig inom något av *områdena* Djur (6), Livsmedel (7), Vatten och miljö (8) eller Global utveckling (9)

Under mål 11–14 i *Bilaga 1, Specificerade kunskapsmål* finns två typer av specificerade mål: basala mål och avancerade mål.

- *Basala mål* är mål som alla aspiranter måste uppfylla för att bli godkända vid examinationen.
- Därutöver krävs för godkänt resultat att de *avancerade målen* under *minst ett av målen* 11–14 är uppfyllda beroende på vilket område aspiranten fördjupar sig inom.

Utbildningens omfattning och innehåll

Specialistutbildning i veterinär folkhälsa omfattar enligt Jordbruksverkets föreskrift SJVFS 2021:25 delmomenten:

- handledd tjänstgöring
- kompletterande utbildning i form av fördjupningskurser och konferenser
- litteraturstudier
- självständigt skriftligt arbete

Handledd tjänstgöring

För specialistkompetens i veterinär folkhälsa krävs minst tre års handledd tjänstgöring (heltid), semester inräknat, på ett eller flera tjänstgöringsställen där aspiranten kan tillgodogöra sig de kompetenser som krävs för att uppfylla utbildningens delmoment samt utbildningsmålen (se vidare under "Tjänstgöringsställe" nedan). Med handledd tjänstgöring menas tjänstgöring där den huvudansvarige handledaren kontinuerligt stöttar och vägleder aspiranten samt bedömer dennes kompetensutveckling. Den handledda tjänstgöringen ska pågå i minst tre år eller den längre tid som krävs för att aspiranten ska ha utfört delmomenten samt uppfyllt målen, inklusive avancerade mål inom den fördjupning som har angetts i den individuella utbildningsplanen. Deltidsarbete medför krav på motsvarande längre tjänstgöringstid.

Samtliga delmoment i utbildningen samt examination ska genomföras inom en tioårsperiod. Vid föräldraledighet eller längre sjukskrivning (> 14 dagar) får perioden förlängas motsvarande tid. Tjänstledighet av andra särskilda skäl kan också i vissa fall vara grund för att perioden får förlängas, efter bedömning av ESK-veterinär folkhälsa, i varje enskilt fall.

För det första året av den handledda tjänstgöringen bör varje period omfatta minst sex månaders sammanhängande tid för att kunna tillgodoräknas. Därefter kan även kortare perioder tillgodoräknas.

Kompletterande utbildning

Den kompletterande utbildningen genomförs genom deltagande i, av ESK-veterinär folkhälsa godkända, fördjupningskurser och konferenser inom specialistområdet. Totalt krävs minst 72 kurstimmar.

Kurserna ska vara fördelade inom de nio huvudområdena med minst en kurs, eller del av kurs inom vart och ett av områdena 1–4 samt inom minst två av områdena 5–9.

Utöver kurser inom huvudområdena kan kurser inom följande områden behövas för att aspiranten ska kunna uppnå de specifika kunskapsmålen i specialistutbildningen: arbetsledning, projektarbete och rapportskrivning, kommunikation, rådgivning, pedagogik och muntlig framställning.

Därutöver är kurs i vetenskapligt skrivsätt obligatorisk.

Litteraturstudier

Aspiranten ska vid sidan av tjänstgöringen fortlöpande fördjupa och utveckla sina veterinärmedicinska kunskaper för att uppnå utbildningens fastställda kunskapsmål.

Aspiranten ska genomföra litteraturstudier inom veterinär folkhälsa enligt den huvudansvarige handledarens och eventuellt utbildningsanordnarens anvisningar. Kunskaperna prövas vid examinationen. Planerad litteratur ska anges i den individuella utbildningsplanen.

Självständigt skriftligt arbete

Aspiranten ska göra ett självständigt skriftligt arbete som ska redovisas och godkännas av ESK-veterinär folkhälsa innan aspiranten får examineras. Det skriftliga arbetet ska vara relevant för specialistområdet och bestå av en självständig undersökning, fallbeskrivningar inklusive diskussion eller motsvarande skriftligt arbete. Det skriftliga arbetet ska vara av sådan kvalitet att det kan publiceras i Svensk Veterinärtidning eller annan motsvarande tidskrift. Arbetet ska vara utfört efter det att aspiranten fått veterinärlegitimation.

Ett skriftligt arbete inom ämnesområdet som har publicerats i en internationell vetenskaplig tidskrift får tillgodoräknas om aspiranten är angiven som huvudförfattare. Detta beslutas av ESK-veterinär folkhälsa.

Råd och anvisningar för det skriftliga arbetet finns på www.svf.se/specialistutbildning

Tillgodoräknande av tidigare tjänstgöring och kurser

Veterinären kan ansöka om att få tillgodoräkna sig handledd tjänstgöringstid och kurser som genomförts under upp till 3 år innan specialistutbildningen påbörjats.

Ansökan om sådant tillgodoräknande ska göras skriftligen till ESK-veterinär folkhälsa och det måste ske samtidigt med ansökan om att få påbörja specialistutbildningen.

Se fullständiga villkor för tillgodoräknande i utbildningsanordnarens *Regler för tillgodoräknande i specialistutbildningen* på www.svf.se/specialistutbildning

Individuell utbildningsplan

Veterinären ska tillsammans med den huvudansvariga handledaren ta fram en skriftlig individuell utbildningsplan enligt en särskild mall och den ska lämnas in samtidigt med ansökan om att påbörja specialistutbildningen. Utbildningsplanen ska vara specifik för den

aktuella veterinären och utgå från kunskapsmålen för specialiteten. Den ska omfatta samtliga fyra delmoment (se ovan). Den ska specificera den tjänstgöring och utbildning som behövs för att uppfylla kunskapsmålen för specialiteten i SJVFS 2021:25, Bilaga 7 och de specificerade kunskapsmålen som anges i Bilaga 1 till den föreliggande utbildningsplanen.

Av den individuella utbildningsplanen ska framgå åtminstone följande:

1. Namn på veterinären och huvudansvariga handledaren.
2. På vilket eller vilka tjänstgöringsställen veterinären ska tjänstgöra och utbildas i de olika delmomenten samt uppnå utbildningsmålen 1–14 och de därunder ytterligare specificerade målen enligt Bilaga 1, *Specificerade kunskapsmål*.
3. Vilket eller eventuellt vilka av områdena 6–9 (se Bilaga 1 *Specificerade kunskapsmål* under rubriken *Områdesbeskrivning veterinär folkhälsa – kunskaper och färdigheter*) som aspiranten avser att fördjupa sig i, och därmed vilka av de avancerade målen i Bilaga 1, *Specificerade kunskapsmål* som ska uppfyllas.
4. Lämpliga litteraturstudier för specialistutbildningen.
5. Vilka kurser och eventuella konferenser som veterinären ska delta i.
6. Vilka eventuella biträdande handledare som kommer att delta i handledningen.
7. En tidsplan för utbildningen.

Den individuella utbildningsplanen ska vara fastställd och godkänd av ESK-veterinär folkhälsa innan utbildningen påbörjas och ska därefter kunna uppvisas för utbildningsanordnaren på begäran.

Under utbildningstiden ska den individuella utbildningsplanen gås igenom regelbundet av aspiranten och huvudhandledaren tillsammans, för att kontrollera att aspirantens utbildning följer planen. Om så inte är fallet ska planen revideras. Det rekommenderas att uppföljning sker två gånger årligen.

Vid större förändringar såsom byte av tjänstgöringsställe eller handledare – eller om ytterligare biträdande handledare behöver utses under utbildningen - skall en ansökan om detta göras på särskild blankett för godkännande av ESK-veterinär folkhälsa. Mer information om detta samt blankett finns på www.svf.se/specialistutbildning

Mall, inklusive anvisningar, för den individuella utbildningsplanen finns i Bilaga 3.

Tjänstgöringsställe

Den handledda tjänstgöringen ska genomföras vid ett eller flera tjänstgöringsställen där aspiranten, sammantaget, kan tillgodogöra sig de kunskaper och kompetenser som krävs för att uppfylla utbildningens delmoment samt utbildningsmålen. Uppgifter om tjänstgöringsställe lämnas i den individuella utbildningsplanen.

Varje tjänstgöringsställe måste vara godkänt av ESK för de utbildningsmål som uppges ska uppfyllas där. Se vidare anvisningarna till *Mall för individuell utbildningsplan* i Bilaga 3.

Dokumentation av utbildningen

Som grund för vad som ska dokumenteras ligger, utöver SJVFS 2021:25 inklusive dess Bilaga 7, det som anges i denna utbildningsplan för specialistutbildning i veterinär folkhälsa samt i de specificerade kunskapsmålen i Bilaga 1.

Loggbok

Dokumentation över genomförd utbildning sker i form av en loggbok där genomförda aktiviteter och uppnådda utbildningsmål dokumenteras och intygas. Loggboken ska vara ett verktyg för aspirant och handledare för att löpande utvärdera hur aspiranten ligger till i förhållande till sin individuella utbildningsplan. Loggboken utgör också en del av underlaget för ESK:s senare bedömning av om aspiranten har genomfört utbildningen med godkända delmoment och kunskapsmål vilket krävs för att få gå upp i examination.

När aspiranten har genomfört aktiviteter och delmoment för specialistutbildningen eller uppnått mål för utbildningen inklusive specificerade mål enligt Bilaga 1, *Specificerade kunskapsmål* ska detta fortlöpande dokumenteras av aspiranten i *Loggbok för specialistutbildning i veterinär folkhälsa* och även fortlöpande gås igenom med huvudhandledaren.

Samtliga mål ska vartefter de uppfylls, bekräftas av huvudhandledaren genom en notering i loggboken. Även det som har uppfyllts under handledning av en biträdande handledare ska intygas i loggboken av den huvudansvarige handledaren efter att denne har stämt av med den biträdande handledaren.

Det som intygas i loggboken ska kunna styrkas genom journalanteckningar, dokumentation i ärende, kursintyg eller intyg från biträdande handledare, som på anmodan ska kunna visas upp för utbildningsanordnaren.

Av loggboken ska minst framgå att aspiranten har genomfört utbildningens delmoment samt uppnått de övergripande och specificerade kunskapsmålen enligt Bilaga 1, *Specificerade kunskapsmål* och den individuella utbildningsplanen.

Mall för loggbok finns i Bilaga 2.

Handledare

Den veterinär som avser att påbörja sin specialistutbildning ska ha en huvudansvarig handledare (huvudhandledare), som ska godkännas av ESK-veterinär folkhälsa. Huvudhandledaren bör, men måste inte, tjänstgöra där aspiranten huvudsakligen genomför sin specialistutbildning. Dock ska huvudhandledaren kunna genomföra handledningen och kompetensbedömningen regelbundet och på ett systematiskt sätt. Se vidare Bilaga 4 *Riktlinjer för handledare inom specialistutbildningen i veterinär folkhälsa*.

Redan i samband med ansökan till utbildningen ska huvudhandledaren medverka vid upprättande av veterinärens individuella utbildningsplan, *som båda ska stå bakom*. Huvudhandledaren har en viktig uppgift i att medverka till att utbildningsplanen blir så fullständig och ändamålsenlig som möjligt.

Under utbildningen ska huvudhandledaren handleda aspiranten så att denne har möjlighet att genomföra utbildningens delmoment samt uppnå de gällande kunskapsmålen. Handledningen ska ges kontinuerligt i form av stöd och vägledning med regelbunden bedömning, återkoppling och uppföljning. Huvudhandledaren ska notera sitt godkännande av det aspiranten genomfört, i loggboken, och regelbundet genomföra kompetens- och kunskapsbedömningar av aspiranten.

En huvudhandledare ska, som regel, inte ansvara för mer än två aspiranter samtidigt. Är huvudhandledaren tjänstledig eller av någon annan anledning frånvarande under tre sammanhängande månader eller längre, skall detta anmälas till utbildningsanordnaren som uppehåll i utbildningen.

Huvudhandledaren får ta hjälp av en eller flera **biträdande handledare** för att handleda aspiranten i enskilda delar eller moment i utbildningen. Det är främst relevant om delar av utbildningen är förlagd till annat ("övrigt") tjänstgöringsställe än det där huvudhandledaren finns, föranlett av att vissa områden i utbildningen inte omfattas av det huvudsakliga tjänstgöringsställets verksamhet. Då ska, som regel, en biträdande handledare utses på respektive "övrigt" tjänstgöringsställe för att tillgodose handledningen där och medverka till att aspirantens tjänstgöring där blir enligt planen. Se vidare information i anslutning till mallen för den individuella utbildningsplanen i Bilaga 3. *En biträdande handledare har ett visst övergripande handledaransvar* till skillnad från de experter som i den dagliga tjänstgöringen ger instruktioner och handledning till aspiranten i specifika arbetsuppgifter och ärenden. De senare räknas således inte som biträdande handledare.

Samtliga handledare ska uppges i den individuella utbildningsplanen i samband med ansökan om att få påbörja utbildningen och godkännas av ESK-veterinär folkhälsa.

Både huvudhandledare och biträdande handledare ska i första hand vara en av Jordbruksverket godkänd specialist inom veterinär folkhälsa eller i andra hand inneha motsvarande kunskaper och kompetens (4 kap 5 § SJVFS 2021:25).

Veterinär som inte innehar formell specialistkompetens kan, om det finns särskilda skäl, ansöka hos ESK-veterinär folkhälsa om att få sin kompetens bedömd och godkänd för handledarskap. Se information på www.svf.se/specialistutbildning.

Handledare inom utbildningsprogrammet ska hålla sig väl insatt i programmets utformning, aspirantens och handledarens respektive ansvarsområden, de aktuella specifika kunskapskraven samt regler för dokumentation av uppnådda mål i utbildningen och godkännande av dessa. Den som är huvudhandledare bör genomgå handledarutbildning som tillhandahålls av utbildningsanordnaren.

Efter genomförd utbildning ska huvudhandledaren efter kontroll av fullgjord loggbok intyga att samtliga fyra delmoment är genomförda och samtliga krav och kunskapsmål uppnådda. Det samlade handledarintyget utfärdas enligt anvisning från utbildningsanordnaren.

Se vidare *Riktlinjer för handledare i veterinär folkhälsa* i Bilaga 4

Examination

Efter genomförd utbildning ska aspiranten genomgå examination. Den är skriftlig och kan även kompletteras med en muntlig del. Examination anordnas som regel en gång per år. Vid examinationen prövas aspirantens kunskaper gentemot de ovan redovisade utbildningsmålen samt de specificerade målen i Bilaga 1, *Specificerade kunskapsmål*. Innan aspiranten får genomgå examination ska denne redovisa dokumentation, enligt utbildningsanordnarens instruktioner, över att hela utbildningen är genomförd och att alla kunskapsmål är uppnådda samt slutintyg från huvudhandledaren – som ska bedömas och godkännas av ESK-veterinär folkhälsa.

Examination skall ske senast tio år efter påbörjad utbildning. Vid särskilda skäl såsom föräldraledighet samt längre tids sjukskrivning kan perioden förlängas med motsvarande tid efter individuell bedömning av utbildningsanordnaren.

Utbildningsanordnaren utfärdar riktlinjer för examination, se www.svf.se

Intyg på genomgången specialistutbildning

Utbildningsanordnaren utfärdar efter godkänd examination ett examensbevis om genomgången specialistutbildning. Examensbeviset utgör underlag för ansökan om godkännande som specialist i veterinär folkhälsa, som görs hos Jordbruksverket via en e-tjänst. Närmare instruktion för hur man ansöker finns på Jordbruksverkets webbplats <https://jordbruksverket.se/>

Ansökan till specialistutbildningen

Veterinär som önskar genomgå specialistutbildning ansöker till utbildningsanordnaren, Sveriges Veterinärförbund (SVF) om att påbörja utbildningen. Blankett och information om vad ansökan ska innehålla finns på SVF:s webbplats www.svf.se/specialistutbildning - samt under respektive specialistprogram.

Formellt startdatum för utbildningen kan tidigast vara det datum som ansökan har registrerats hos utbildningsanordnaren.

När utbildningsanordnaren har godkänt handlingarna i ansökan får den sökande ett skriftligt beslut.

Antagningskrav

För att få påbörja specialistutbildningen i veterinär folkhälsa krävs:

- Svensk veterinärlegitimation
- Godkänd huvudansvarig handledare (huvudhandledare)
- Godkänd individuell utbildningsplan.
- Erlagd inträdesavgift

Bilagor

1. Specificerade kunskapsmål för veterinär folkhälsa.
2. Loggbok för veterinär folkhälsa.
3. Mall för individuell utbildningsplan för veterinär folkhälsa.
4. Riktlinjer för handledare i veterinär folkhälsa.
5. Riktlinjer för aspirant i veterinär folkhälsa.